PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

W SZKOLE PODSTAWOWEJ W RUDNEJ MAŁEJ

UWZGLĘDNIAJĄCY

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

2026/2027

1. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole podstawowej obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia ponadpodstawowego. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadpodstawową, ma plany na przyszłość.

Organizacją wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zajmuje się doradca zawodowy, pedagog szkolny dyrektor szkoły, wychowawcy oddziałów oraz pozostali nauczyciele. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej w Rudnej Małej zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny , aktywność własna jednostki;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

2. Cele i działania w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Głównym celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu.

Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych

i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Celem preorientacji zawodowej w oddziale przedszkolnym jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro- zawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziale przedszkolnym oraz klasach I–VI obejmują orientację zawodową, która ma na celu *„zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień”*,

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu *„wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy. ”* Doradztwo zawodowe jest realizowane:

1) W oddziale przedszkolnym na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego,

2) W klasach I–VI szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem
3) W klasach VII – VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem
4) W ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.
5) W szkole (w tym w oddziale przedszkolnym) w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.
6) w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
7) podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolna rada pracodawców, szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

3. Realizatorzy działań WSDZ, ich zadania i zakresy działań

W Szkole Podstawowej w Rudnej Małej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Zadania nauczycieli i specjalistów szkolnych w zakresie doradztwa zawodowego:

Dyrektor:

-odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;

-współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;

-wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;

-zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

-organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

-określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

-pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;

-prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

-wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

-prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.

-systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;

-planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;

-gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;

-organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;

-współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;

-wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;

-gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;

-współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

-określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; -
eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania
z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
-włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
-realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
-wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
-współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
-współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej):

-określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; -
eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
-współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
-przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
-prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
-współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

-określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
-włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
-współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
-włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych

(informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);

-współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

-włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;

-organizują w sali kąciki zawodoznawcze;

-rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;

-wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;

-udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel - bibliotekarz:

-współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

-opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego; - udostępniają czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, informacje o lokalnym rynku edukacyjnym – ulotki.

-włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

-współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

-udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;

-organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Doradca zawodowy, pedagog i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w

zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów do specjalistycznych placówek, pedagog bada losy absolwentów.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, prezentują treści zawodoznawcze oraz ofertę rynku edukacyjnego, wspierają uczniów i ich rodziców w procesie doradczym

Nauczyciele zajęć komputerowych prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich i lokalnego rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomagają uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół, wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisania życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność

posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym nauki i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom treści o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii. Omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.

Nauczyciele historii i WOS-u informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciele etyki przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową, pomagają tworzyć uczniom ich własne systemy wartości. Pomagają poznać siebie, przyjąć odpowiedzialność za siebie. Przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka. Uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej. Zapoznaje z zawodami z dziedziny techniki.
Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

4. Adresaci działań WSDZ

Treści z zakresu doradztwa zawodowego w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, rodziców, nauczycieli.

Uczniowie:

a. rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
b. wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
c. posiadają informacje o zawodach z najbliższego otoczenia; ;

Nauczyciele:

d. potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
e. rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;

f. wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów;
g. znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
h. włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

i. znają swoje dziecko;
j. są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców";
k. znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
l. znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
m. wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych;
n. angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy)

5. Działania WSDZ

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- zorganizowanie udziału w spotkaniach Rady Pracodawców;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych,;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkurs, festiwal czy prezentacje zawodów;

- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego; • wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Działania doradcy zawodowego na terenie szkoły w odniesieniu do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

- Indywidualna pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia przy współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.

6. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziału przedszkolnego **1. Poznanie siebie** Dziecko:

1.1 określa, co lubi robić;

1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;

1.3 określa, co robi dobrze;

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które

wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko

uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych

czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych 1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów. Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, a w klasach VII i VIII podczas grupowych zajęć z doradztwa zawodowego, wynikających z ramowych planów nauczania, prowadzonych przez doradcę zawodowego.

7. Formy, metody i techniki pracy doradczej

Formy pracy adresowane do uczniów:

a. badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz, ankiety);

b. zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;

c. warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem;

d. udostępnianie informacji o zawodach, szkołach;

e. spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;

f. prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów;
g. udzielanie indywidualnych porad uczniom;
h. organizowanie wycieczek.

Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

i. aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja;
j. metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról;
k. metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
l. metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne;
m. treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki;
n. metody poznawcze
o. projekty
p. techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT);
q. kwestionariusze, wywiady, gry i zabawy.

8. Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole

a. kształtowanie aktywności zawodowej uczniów;
b. pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
c. dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców;
d. świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
e. mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

9. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan realizacji są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy.

Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ.

Ewaluacja odbywa się na podstawie obserwacji, ankiet, informacji zwrotnej, czy działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.

Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

W SZKOLE PODSTAWOWEJ W RUDNEJ MAŁEJ

W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

Treści programowe / tematyka działań	Metody i formy realizacji działań	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne
Oddziały: klasy 1-3			
Poznanie siebie : - jakie mamy zainteresowania, w jaki sposób je rozwijamy - prezentacja swoich zainteresowań wobec innych osób; - poznajemy przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; - uwzględniamy swoje mocne strony w różnych obszarach; - podejmowanie działania w sytuacjach zadaniowych z uwzględnieniem, co z nich wniknęło dla ucznia i dla innych.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Świat zawodów i rynek pracy - odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; - podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach; - opisywanie, czym jest praca, i omawianie jej znaczenia w życiu człowieka na wybranych przykładach; - omawianie znaczenia zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym uczeń funkcjonuje; - opisywanie roli zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; - poznawanie zastosowania i posługiwanie się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; - wskazywanie przez uczniów treści, których lubią się uczyć; - wskazywanie różnych źródeł wiedzy i możliwości korzystania z nich.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno -zawodowych • określanie kim chcemy zostać i co chcemy robić; • planowanie swoich działań wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; • samodzielne podejmowanie decyzji w sprawach związanych bezpośrednio z własną osobą.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Tematyka działań / treści programowe	**Metody i formy realizacji działań**	**Terminy realizacji działań**	**Osoby odpowiedzialne**
Oddziały: klasy 4-6			
Poznawanie własnych zasobów • określanie własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji • określanie swoich mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; • podejmowanie działań w sytuacjach zadaniowych i ocena swojego działania, uwzględniająca wnioski na przyszłość; • prezentacja swoich zainteresowań i uzdolnień wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Świat zawodów i rynek pracy poznanie różnych grup zawodów: przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, różne ścieżki ich uzyskiwania, specyfika pracy w zawodach • określenie czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka • poznanie czynników wpływających na wybory zawodowe; • zastosowanie przyborów i narzędzi zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; • rola pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	Wycieczki edukacyjne Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny Cały rok szkolny	wychowawcy Nauczyciel prowadzący zajęcia

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie • poznanie różnych sposobów zdobywania wiedzy, oraz wskazywanie na swój indywidualny sposób nauki; • określenie preferowanych przedmiotów szkolne • samodzielne docieranie do informacji i korzystanie z różnych źródeł wiedzy.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych • opowiadanie o swoich planach edukacyjno- zawodowych; • planowanie swoich działań lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; • uczenie samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych z własną osobą	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego	Cały rok szkolny	Nauczyciel prowadzący zajęcia
Świat zawodów i rynek pracy • dostarczenie informacji na temat zawodów z uwzględnieniem kwalifikacji • wyodrębnionych w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; • porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; • poznanie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; • znaczenie pracy w życiu człowieka; • znaczenie i możliwości doświadczania pracy; • wartości związane z pracą i etyką zawodową; • autoprezentacja	Zajęcia z zakresu kształcenia ogólnego Wycieczki edukacyjne	cały rok szkolny cały rok szkolny	nauczyciel prowadzący zajęcia nauczyciele, wychowawcy
Tematyka działań / treści programowe	**Metody i formy realizacji działań**	**Terminy realizacji działań**	**Osoby odpowiedzialne**
Oddziały: klasy 7-8			
Poznawanie własnych zasobów • wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; • rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); • wykorzystywanie przydatnych w	Indywidualne konsultacje Spotkania z rodzicami	cały rok szkolny	Doradca zawodowy
	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego		Doradca zawodowy

planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; - rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno - zawodowych; - rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie ich - w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej; - określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i sposobów ich realizacji; określanie własnej hierarchii wartości i potrzeb.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego		Nauczyciele przedmiotów, wychowawca
Świat zawodów i rynek pracy - wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakterystyka wybranych zawodów, z uwzględnieniem kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; - porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; - zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; - znaczenie pracy w życiu człowieka; - znaczenie i możliwości doświadczania pracy; - wartości związane z pracą i etyką zawodową; - autoprezentacja.	Zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego wycieczki zawodoznawcze udział w konkursach zawodoznawczych	Cały rok szkolny I semestr cały rok szkolny I semestr	Nauczyciele przedmiotów Doradca zawodowy doradca zawodowy, wychowawcy doradca zawodowy
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - analizowanie oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji; - kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; - znaczenie uczenia się przez całe życie.	Wycieczki zawodoznawcze warsztaty edukacyjne z doradcą zawodowym z PPP nr 1 Indywidualne konsultacje	Cały rok szkolny I semestr cały rok szkolny	Doradca zawodowy, wychowawcy doradca zawodowy doradca zawodowy

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych • dokonywanie wyboru dalszej ścieżki edukacyjno -zawodowej samodzielnie i przy wsparciu doradczym; • określanie celów i planów edukacyjno -zawodowych, z uwzględnieniem	Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego tablica z informacjami dotyczącymi szkół i zawodów		
• własnych zasobów osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; • planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów.	informacje, porady podczas zebrań z rodzicami		

Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną w dniu 30.09.2026 r.